

RASPETI ČOVJEK

Milan Špehar

Svoju je mladost rasuo pšeničnim poljima.
Bio je lijep kao svježe kapi jutarnje rose
kupane u suncu.
Bio je blag, jer je bio iznad svakog zakona,
i svaki njegov susret bio je
Utjelovljenje Ti i Ja.
Ljubio je onoga kojega disanje je slušao pored sebe
i nije maštao o ljubavi prema onima
kojima nikad nije znao ni ime.

I bio je ljubljen, i zato je ljubio još jače
i kidao svaku sponu.
Bio je iskren,
vjerovao je u dobrotu bližnjih.
Znao je zažmiriti — kad je trebalo —
i ukrižiti vlastite zube.

Ali je previše vjerovao,
previše se nadao
i bio prenaivan.
Mudri su njegovu iskrenost počeli shvaćati
kao apel na duboko pohranjene
i već davno pokopane dubine njihove unutrašnjosti.
Počeli su gledati u njemu Jakova
koji želi zadobiti pod svaku cijenu prvenstvo.

I stali ga olajavati . . !
Sve svoje blato
i sve što je bilo nedorečeno u njima
— otvorile im se oči —
za sve što su mislili da jesu,
a u njegovim su očima vidjeli da nisu,
— okrivili su njega!
Klevetali su ga,
kako to dobro samo bižnji znaju.

I dalje mu se smješkali,
ali što dalje od njega
da se ne okuže tom kugom iskrenosti, jer —
kako je ugodno spavati na crnim jastucima,
dok je bjelina zapovjedni izazov.

I druge su odvrćali od njega:
»On ne misli kao MI«.
O vi okovani lancima,

koje ni andeo ne bi mogao izbaviti,
jer vi biste mu se nasmijali gordo i rekli
neka vas ostavi u vašem blagostanju.

»On je proleter,
otrcani revolucionar,
zaudara po boemstvu,
on je krijumčar i varalica.
On se pravi važan!!!«

A on, odmetnik,
samo je ponekad tiho uzdahnuo.
Možda je nekome zastao dah
shvativši da on spoznaje
da je ljubav toliko puta šahovska igra,
a nada već davno
iz bojnoga polja isključena pikova dama.
Možda je nekome navrla krv u glavu,
kad je vidio da on raspoznaje maske
i raztokriva sve lažne kolaže kulisa.

A nekad je previše vjerovao,
previše se nadao,
nekad je bio prenaivan.

A oni su ga klevetali
— kako to dobro samo bližnji znadu.

Nisu mu davali disati;
ili neka bude s njima,
neka ih imitira,
neka se pretvori u njih.

Htjeli su ga ugušiti zavišću!
I radovali se njegovom posrtanju
do kojega su ga sami doveli.

A onda su ga razapeli —
— malo po malo su ga razapeli!

Prije i poslije toga utanačeno su se držali
pranja nevinih ruku.
Jer, sačuvaj, Bože, jednog nezgrapnog pokreta:
to je nebu vapijuće onečišćenje.

Još su ga gledali, mrko,
i divili se remek umjetnosti čovječanstva
koje uvijek živi i ponavlja se uvijek.
I uspjeli su spustiti, u punom ponosu,
nekoliko sažalnih suza
dok su ga trijumfalno gledali na križu
— kako to dobro samo bližnji znadu!